

golnik in škoda tako velika, da se je balo pred milijonov vseh zavarovalnih družb. Ta konilov črt se je preprečil edino vsled vladine počen. Čar. Vsa ta grozna škoda pa se je na trgu Archan naj čutila. Ena kila marelic je stala 1stavljeno 8 do 9 vinarjev, medtem ko se plača za n a j a s z a n j o 2 K 40 vin. Eno jajce stane 22 vinarjev. V najdražjih časih preteklih, da naj v kolikor se pisec teh vrstic vé spomila se naš, to je od leta 1860 sem, bila bi se rostrazrajanstva, pod katerimi sedaj trpimo, hudo ovola. Spominjamo se grozne nadloge kobilice leta 1860; kobilice so takrat v par minutah žetve velikih posevničile. Potem je prišla povodenj l. 1862, rjena suša 1864, trihine, mraz, toča in leta 1866, obenem pa še za takratne ogromna vojna odškodnina. Vsi ti izni pojavi pa so imeli na ceživiljskih sredstev 1/2 prav znatni vpliv. Omenimo še Bertsch, erega poizkus s trsno ušjo je skoraj vso asko kulturo Evrope uničil. Ko leta 1879 potem cena namiznega vina na krajcarjev za liter narastla, čutili so se krmarji nesrečne.

Iz naših spominov, ki obsegajo dobo 56 zamogli bi se mnogo navesti. Ali več or kobilice, povodenj, toča, požari, suša, ara in mraz zamore oderuštvo z živenskimimi sredstvi. Pred 56 leti bil promet na Donavo navezan. Pokrajine, ki so ležale na tej prometni cesti, imele so le kajne na kakšno železniško zvezo. Takratni artaria" je kar mrgolel od železniških pronaotov. Koncesijoniranih je bilo malo, še manj jih je bilo v prometu. Vkljub temu je v vseh pokrajinah državne volj življenskih sredstev došlo, brez ozira na njih izvorni kraj, brez na izid žetve, povsod se jih je po zmeren cenah vedno ponujalo. Danes pa leži ar drugače: mi imamo vkljub izbornih metnih sredstev, vkljub mnogo večjega in množitev prebivalstva presegajočega izdejanja hranilnih sredstev v temeljno pričanje, da se približamo idealnemu stanju, katerem se je nahajalo mesto aris leta 1797. Takrat se je plačalo tam eno kosilo 500 frankov...

To idealno stanje pa bi vendar pri nas ajraje ne doživeli. Da se pa to zgodi, pomora veljati: **Doli s špekulacijo in paratom vojne bede!**

Razno.

Čenjenim čitateljem! Vsled prežalostne artit ljubljene našega cesarja je bilo treba porabiti v današnji številki več prostora. ako smo morali mnogo drugzega, deloma ni važnega gradiva za prihodnjo številko iložiti. Pa tudi o pokojnemu cesarju samemu edemo v prihodnji številki še bolj natančno roočali.

Požari. Dne 16. t. m. popoldne izbruhnil pri posestnici Mariji Z a b e r l v Sv. Šte n a n u pri Celju ogenj, ki je hišo in dve go opodarski poslopji z zalogami krme uničil. igorel je tudi en vol, ena krava s teletom ri svinje v vrednosti nad 8.000 K. Doma i bili le otroci in ena stara ženka. Ko je rila posestnica domu, našla je le še pepel. ovestnica je vdova in ima tri sinove v vojni. ožar so baje otroci povzročili. — V gozdu posestnice Frančiške P i e k e h pri V r a n e m u izbruhnil je pred kratkim ogenj, ki se razširil tudi na gozd sosedu Johana Š k o f. Večji del gozdovja je vkljub napornemu delu asilove zgorelo. Uničeni gozdovi so obstojali iz starih, lepih dreves. Požar se je baje pri ovu vsled neprevidnega ravnanja z užigalimi zanetil.

Osleparjeni soprog. Posestnik Juri Z a n k l Lindhofa na Koroškem se nahaja od za etka vojne na bojišču. Ko je prišel pred kratkim domu na dopust, izvedel je, da mu njegova žena ni posebno zvesta ostala. Pri svoji hiši našel je vrata zaklenjena. Potrkal in žena mu je konečno odprla. Ali pri njej je našel nekega Franca M a i e r. Dejal mu

je, da se naj takoj iz hiše pobere. Ko Maier ni hitro ubogal, sunil ga je osleparjeni soprog z bajonetom v prsa; sunek je baje tudi pljučca rnil.

Čudna nesreča. 19-letna kočarjeva hčerka Marija Majcen v občini Ternovce je odrezala kos od neke žnore, ki jo je njen oče iz bojišča seboj prinesel, ter ga hotela za privezanje nogavice porabiti. Žnora pa se je pri temu razstrelila; deklina je bila tako hudo ranjena, da je še isti večer umrla. Oče nesrečnice pravi, da je dobil žnoro od nekega tovariša in da ni vedel, da je razstreljiva.

Velik požar. V gospodarskem poslopju posestnika J a g e r v Sv. Marjeti na Koroškem izbruhnil je ogenj, ki je v kratkem času vpepelil gospodarsko poslopje, 90 šobrov rži, 70 šobrov pšenice, 50 šobrov ovsa, večjo množino ječmena, po 90 centov slame in mrve, en mlatilni stroj, en stroj za rezanje krme, 19 svinj, 12 ovc in vso rjivsko ter vozno orodje. Le hišo in ostalo živino so zamogli po težkem delu rešiti. Jager ima škode za okroglo 40.000 kron, zavarovan je pa le za 2800 kron.

Pokvarjena mladina. 15-letnega Franca Urbančič v Winklernu na Koroškem so orožniki zaprli, ker je izvršil pri posestnici Weizl tatinski vlom. Mladi uzmovič je hotel tudi svoje sestre k tatvini nagovarjati.

Slovenski iredentizem.

(2. nadaljevanje).

II.

Na vprašanje, zakaj se vse to ni dalo preprečiti, je odgovoriti: Ako nastopi državno pravdnštvo, potem zamore številko lista, v kateri kaj tacega stoji, zapleniti in proti založniku, izdajatelju ter piscu članka kazensko postopanje uvesti. Zaplemba pa se ni še nikdar izkazala kot sposobno sredstvo in kazensko postopanje se vrši pred porotno sodnijo, vodi torej v pokrajinah, kjer so se iredentistične misli že vkoreninile, lahko do oprostive. Dokler v takih pokrajinah za take prestopke ne obstoji izjemna postavodaja (cenzura časopisov pred izhajanjem, ustanovitve sodnije v notranjem monarhije, možnost, izreči občutljive denarne kazni in, ako te ne pomagajo, vstavljenje lista) morali bodemo brez moči gledati to postopanje časopisov.

Drugi vzrok zato ležal je v skupnem toku avstrijske notranje politike. Časopisi so bili tudi glasila političnih strank ali gotovih politikov; s tem prihajamo na polje, ki se ga zamoremo, brez da bi uganjali politiko, le dotakniti.

Dve merodajni politični stranki Slovencev bili ste liberalna ali radikalna stranka — kateri je bila zmerna smer polagoma od radikalne izrinjena — in klerikalna vseslovanska stranka, — preje katoliško-narodna stranka, — ki je imela od volilne reforme ministerstva Beck sem politično vodstvo. Poleg teh dveh druge politične stranke niso prišle v poštev.

Glasilo liberalne stranke je bil, kakor že preje omenjeno, „Slov. narod“, glasilo klerikalne stranke pa „Slovenec“. Ve se torej dovolj, ako se spominja na neverjetne izgrede teh dveh listov („Straža“, „Slovenski Gospodar“, „Mir“ in drugi manjši listi so seveda vedno ponatiskali „Slovenčeve“ članke, katerim so mnogokrat še suroveje in brezobzirneje komentarje dodevali. Opomba „Štajerčevega“ uredništva).

Pač se mora omeniti, da vživajo listi, tudi ako so glasila političnih strank, po navadi gotovo prostost, v kateri lahko svojo lastno politiko uganjajo; naravno, da izrabljajo to prostost večinoma v smeri poostrejnega radikalizma. Ako se pa pri temu, in to smo bili videli, že žene na državno izdajstvo in stranka svoj list še vedno ne prisili k zmernosti, potem se zamore le misliti, da tega ne smatra za zločin.

V resnici mnogo vodilnih politikov ni drugače ravnalo, nego njih časopisi. H r i b a r, župan ljubljanski in vodja liberalne stranke, poslal je leta 1910, torej v času, ko je bila

politika Srbije in Črnogorske že davno le priprava napada na Avstrijo, n a k r a l j a N i k o l a j a vdanostni telegram k njegovemu kronanju in je čestital dve leti pozneje županu Belgrada k srbski zmagi na K o s o v e m polju z besedami, češ, da je (Hri-bar) srečen, da je veliki slovanski dan doživel, o katerem je v svoji mladosti sanjal.

(Naprej prihodnjič).

Obstessig (sadni jesih)

ponudbe pisмено ali ustmeno v naši trgovini **Brüder Slawitsch, Pettau**

Ponudba.

Želim si v službo stopiti na večjo kmetijsko posestvo. Izvežban sem v živinoreji in v vsakem kmetijskem delu. Vojaščine prost. Ponudbe naj se določijo na **Vincenc Kolarič** pri g. Josef Domitar na **Mestnem Vrhu št. 63,** pošta Ptuj.

Ni za uničiti!

so dobra, trajno lepo osta' oča pristna sukra za gospode in dame, modri šteti šteti za bluze in predosnike ter vso perfino in tkano blago iz staro renimirane hiše Miklauc. Bila ul lehkemslonost, kupiti drugod manjvredne štofe in platno, ko se zamore pri Miklaucu tako dobro in mnogo ceneje kupiti. Pišite tarto, ako potrebujete štofe, perilo, golove obleke, krila itd.

Ilustrirani cenik brez stroškov.

- Sukno, blago, ševijot, kamgarn, loden.** Jako trpežni, za leta neuničljivi
 - vražji cajg** za moške in dečke hlače (delavske hlače). Tudi gotove, jako cene, dobro zmerene
 - obleke za gospode in dečke** hlače, zimske suknje, vremenski plašči
 - Plašči za dame in dekleta,** krila, jakne, bluze, predpasniki.
 - Perilo za moške, ženske in otroke.** Jäger-perilo, telovniki, nogavice, rokavice, otroške obleke, krstne garniture.
 - Opreme za neveste** v najednostavnejši do najfinejši izpeljavi. Krščanska renimirana svetovna razpisljajna hiša
 - R. Miklauc, Ljubljana št. 357.** Tudi en-gros-dobavatelj za kramjake moistre ali šivilje in konfekcijske trgovine, ki hočejo dobro blago poceni kupiti.
Svetovno znana po dobrem, cenem blagu.	Ustanovljena 1869	4 fili alke, 16 skla-dišč in delavnic. 393

Kava 50% ceneja!

Ameriška štedilna kava, lepo dišeča, izdatna in štedljiva, 5 kg vreča za poskušnjo s potrebnim sladkorjem vred le K 26.—. Po povzetju pošilja **A. Schapira** izvoz kave Galanta 490, Ogrsko.

Les pravega kostanja

in gozd pravega kostanja se kupi. **Alex. Rosenberg, Gradec** Annenstraße 22.

Armadne ure na napestnik

natančno regul. in repasirane, nikel ali jeklo K 12, 16, 20. Z radij-svetilnikom K 16, 20, 24. V srebru K 18, 24, 28. Z radij svetilnikom K 30, 36. Srebrna ura na napestnik K 30, 36, 40. 3 leta garancije. Razpoložja po povzetju, izmenjava dovoljena ali denar nazaj. **Prva fabrika ur Hanns Konrad,** c. in k. dvorni lifierant, Brúx št. 1503 (Češko). Glavni cenik zastoj in poštnine prosto.